

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Republika Slovenija
Urad Vlade RS za komuniciranje
Gp.ukom@gov.si

Številka: 092-197/2018/3; 2310-1558/2018/2 (2213-03)
Datum: 9. 7. 2018

Zadeva: Predlagam.vladi.si - predlog 9199-125: Sprememba zakona glede pedofilov – odgovor MNZ

Zveza: Vaš dopis številka 092-125/2018/1 z dne 26. 6. 2018

Ministrstvu za notranje zadeve ste v pripravo odgovora posredovali »predlog 9199-125«, ki ste ga prejeli preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*. V priloženem predlogu je predlagateljica podala pobudo za spremembo zakonodaje glede obveščanja javnosti o obsojenih storilcih kaznivih dejanj z elementi spolnega nasilja zoper otroke in omejitev okoliščin, v katerih bi lahko prišli v stik z morebitnimi žrtvami ter skrajšanje sodnih postopkov v primeru obravnave storilcev tovrstnih kaznivih dejanj. Glede na to, da »predlog 9199-125« posega tudi v pristojnost Ministrstva za pravosodje, vam predlagamo, da v pripravo odgovora vključite tudi to ministrstvo. V nadaljevanju vam posredujemo le odgovor v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve.

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17; KZ-1) v 84. členu opredeljuje dajanje podatkov iz kazenske evidence. Tako določa, da se podatki o izrečenih sodbah vodijo v kazenski evidenci in da se z zakonom določita obseg podatkov in dajanje podatkov iz kazenske evidence pred izbrisom iz kazenske evidence. Prav tako se na upravičeno z zakonom določeno zahtevo ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, dajejo podatki iz kazenske evidence tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170., 171., 172., 173., 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, izvršenega proti mladoletni osebi, in po 176. členu KZ-1. Kazensko evidenco o vseh fizičnih osebah, ki so jih obsodila sodišča v Republiki Sloveniji upravlja Ministrstvo za pravosodje. Prav tako upravlja tudi kazensko evidenco o državljanih Republike Slovenije, ki so jih za kazniva dejanja obsodila tuja sodišča, če je prejelo podatke o njihovih obsodbah.

Ustava Republike Slovenije v 14. členu določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

V 19. členu Ustava Republike Slovenije določa, da ima vsakdo pravico do osebne svobode, v 27. členu pa opredeljuje domnevo nedolžnosti (kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodbo).

Pravica do zasebnosti je ena temeljnih človekovih pravic, zato Ustava Republike Slovenije v 35. členu določa, da je vsakomur zagotovljena nedotakljivost človekove telesne in duševne

celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic. Pri tej splošni opredelitvi pravice do zasebnosti je potrebno upoštevati tudi sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) in slovenskih sodišč, kjer je pogosto opredeljena kot zasebno življenje, ki ni posvečeno javnosti in kamor tretji praviloma nimajo vstopa. Zajeta je tudi v 8. členu Evropske konvencije za človekove pravice (EKČP), kot tisti del pravice do zasebnosti, ki posamezniku omogoča, da obdrži zase informacije o sebi in ne dovoli, da so z njimi seznanjeni še drugi. Ustava Republike Slovenije v 38. členu opredeljuje varstvo osebnih podatkov kot posebno pravico tako, da je zagotovljeno varstvo osebnih podatkov ter da je prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja.

Tudi Varuh človekovih pravic Republike Slovenije ne odobrava, da bi obsojene pedofile javno objavili.¹ Njegov zadržek izhaja iz potrebe po zaščiti otrok in njihovih pravic, saj bi lahko s tem dodatno stigmatizirali žrtve spolnih zlorab (storilci so namreč pogosto starši ali bližnji sorodniki, zaradi česar se lahko žrtev hitro prepozna). Prav tako je mnenja, da bi s tem obšli tajnost postopkov, ki so tajni prav zaradi varovanja koristi otrok. Hkrati pa bi javna objava pedofilov lahko sprožila javni linč storilcev in bi kaznovalna politika prešla v roke ulice, kar bi pomenilo konec pravne države.

Uredba o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Ur. l. RS, št. 83/10), določa postopek, roke in načine sodelovanja državnega tožilstva s policijo ter drugimi pristojnimi državnimi organi. V Uredbi so določeni časi in zadeve, o katerih mora policija obveščati državne tožilce.

Zakon o kazenskem postopku v četrtem odstavku 147. člena določa, da v kolikor policija obravnava kaznivo dejanje, za katerega ni predpisano obvezno obveščanje državnega tožilca pred podajo ovadbe, pošlje ovadbo državnemu tožilcu šele potem, ko zbere obvestila in opravi druge ukrepe, ki so potrebni za odločitev državnega tožilca, vendar najkasneje v 30 dneh od podaje ovadbe. Če v tem času ne more zbrati vseh potrebnih podatkov, pošlje državnemu tožilcu ovadbo z navedbo predvidenega roka za predložitev poročila v dopolnitev ovadbe.

Policija si nenehno prizadeva za spremembo zakonodaje na področju preprečevanja in preiskovanja spolnih zlorab otrok, s katero bi dvignili raven varnosti pred spolnimi zlorabami. Pri tem upošteva določila Ustave, kot najvišjega pravnega akta v Republiki Sloveniji ter ostale sprejete zakonodaje ter sprejetih in ratificiranih mednarodnih pravnih aktov.

Glede na trenutno veljavno zakonodajo, policija ne podpira javne objave evidenc obsojenih storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost mladoletnih oseb. Zaradi majhnosti našega prostora in ob dejstvu, da so tovrstna kazniva dejanja pogosto storjena znotraj ožje ali širše družine, bi javnost lahko prepoznala/identificirala domnevne žrtve, katere bi na opisan način ponovno viktimizirali, kar pa nasprotuje ciljem o zaščiti žrtve.

Izpostavljeni predlogi zahtevajo širšo družbeno, politično in strokovno vključitev različnih institucij, zato bomo tudi v bodoče analizirali vse predloge in iskali ustrezne rešitve za učinkovitejši kazenski pregon ter ukrepe za zaščito žrtev spolnih zlorab.

S spoštovanjem,

Boštjan Šefic
državni sekretar

¹ E-vir: <http://www.varuh-rs.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnosti/novice/detajl/stalisce-register-pedofilov-in-kastracija/?cHash=e4>

Poslati:

- Urad Vlade RS za komuniciranje, Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana – po e-pošti
- Ministrstvo za pravosodje (v vednost): gp.mp@gov.si